

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 4. jūnijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0228(COD)

6115/21
ADD 1

TRANS 72
FIN 107
CADREFIN 61
POLGEN 22
REGIO 18
ENER 39
TELECOM 59
COMPET 98
MI 85
ECO 24
CODEC 186

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014

– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 6. jūnijā kā vienu no priekšlikumiem, kas saistīts ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS), pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014. Priekšlikuma mērķis ir izveidot juridisko pamatu EISI programmai laikposmā pēc 2020. gada.
2. Eiropas Parlamentā par vadošajām apvienotajām komitejām tika izraudzīta Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja (*ITRE*) un Transporta un tūrisma komiteja (*TRAN*). Par ziņojumu abas komitejas kopīgi balsoja 2018. gada novembrī, un 2018. gada decembra plenārsēdē tas tika apstiprināts. Jaunajā sasaukumā par līdzziņotājiem attiecībā uz šo priekšlikumu tika iecelti *Dominique RIQUET* kungs (*Renew*, FR), *Marian-Jean MARINESCU* kungs (*EPP*, RO) un *Henna VIRKKUNEN* kundze (*EPP*, FI).
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savu atzinumu pieņēma 2018. gada 19. septembrī.
4. Eiropas Reģionu komiteja savu atzinumu pieņēma 2018. gada 10. oktobrī.
5. Padomē par šo priekšlikumu vispirms notika tehniska līmeņa diskusijas Prezidentvalsts draugu grupā, un pēc tam TTE padome 2018. gada 3. decembra sanāksmē vienojās par daļēju vispārēju pieeju. Tad sekoja dialoga sarunas ar Eiropas Parlamentu. Elementi, kas daļējās vispārējās pieejas tekstā ir kvadrātiekvās, minētajā sarunu posmā netika apspriesti, jo, lai Padome varētu formulēt savu nostāju par šīm teksta daļām, vispirms bija jāpanāk lielāks progress horizontālā līmenī, tostarp jāsaņem Eiropadomes politiskās norādes par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam.

6. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 13. martā pieņēma zināšanai progresa ziņojumu ¹ un apstiprināja kopīgo izpratni, kurā bija atspoguļots 2019. gada 7. marta dialogā sasniegtais stāvoklis sarunās ar Eiropas Parlamentu. Arī Eiropas Parlaments plenārsēdē 2019. gada 17. aprīlī apstiprināja kopīgo vienošanos, pieņemdams nostāju pirmajā lasījumā.
7. Pēc 2020. gada 17.–21. jūlija sanāksmes Eiropadome sniedza politiskas norādes par visiem ar DFS saistītajiem dosjē (sk. dok. 00010/20). Lai varētu turpināt sarunas ar Eiropas Parlamentu, prezidentvalsts draugu grupa sagatavoja pārskatītas pilnvaras ² sarunām par EISI, kuras Pastāvīgo pārstāvju komiteja apstiprināja 2020. gada 23. septembrī.
8. Pēc tam notika trīs neoficiāli dialogi: 2020. gada 26. oktobrī un 11. decembrī un 2021. gada 22. janvārī.
9. Pēdējā dialogā, kas notika 2021. gada 11. martā, Padome un Eiropas Parlaments panāca vispārēju provizorisku vienošanos saskaņā ar pilnvarām, kuras Pastāvīgo pārstāvju komiteja bija atjaunojusi 2021. gada 10. martā. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 24. martā apstiprināja galīgo kompromisa redakciju, par kuru bija panākta vienošanās minētajā dialogā.
10. Provizoriskā kompromisa redakcija tika apstiprināts arī Eiropas Parlamenta *TRAN* un *ITRE* komiteju kopīgajā sanāksmē 2021. gada 15. aprīlī. Pēc tam *TRAN* un *ITRE* komiteju priekšsēdētāji 2021. gada 23. aprīlī nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam, kurā norādīja: ja Padomes nostāja pirmajā lasījumā saskanēs ar vispārējo provizorisko vienošanos, viņi plenārsēdē ieteiks Padomes nostāju bez grozījumiem pieņemt Parlamenta otrajā lasījumā – pēc tam, kad tekstu būs pārbaudījuši juristi lingvisti.

¹ ST 7207/19, 7207/19 ADD 1 un 7207/19 COR 1.

² ST 11137/20.

II. MĒRKIS

11. Vispārējais regulas mērķis ir izveidot juridisko pamatu EISI programmai laikposmā pēc 2020. gada. EISI vispārīgais mērķis ir izveidot, attīstīt, modernizēt un pabeigt Eiropas komunikāciju tīklus transporta, enerģētikas un digitālajā jomā un veicināt pārrobežu sadarbību atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, ņemot vērā ilgtermiņa dekarbonizācijas saistības, palielinot Eiropas konkurētspēju, gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, teritoriālo, sociālo un ekonomisko kohēziju, piekļuvi iekšējam tirgum un tā integrāciju un liekot uzsvāru uz sinerģijām starp transporta, enerģētikas un digitālo nozari.

III. PADOMES NOSTĀJA PIRMAJĀ LASĪJUMĀ – ANALĪZE

Procedūras konteksts

12. Balstoties uz Komisijas priekšlikumu, Parlaments un Padome risināja sarunas, lai uz Padomes pirmā lasījuma nostājas pamata panāktu agrīnu vienošanos otrajā lasījumā. Padomes nostājas projekta teksts pilnībā atbilst kompromisam, par kuru vienojušies abi likumdevēji.

Galveno jautājumu kopsavilkums

13. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir šādi galvenie elementi, par kuriem ir vienojušies abi likumdevēji.

Horizontālie un ar transportu saistītie noteikumi

14. Civilām un militārām vajadzībām izmantojamas divējāda lietojuma infrastruktūras Lai nodrošinātu iespēju *TEN-T* pamattīkla vai visaptverošā tīkla infrastruktūru izmantot civilajam un aizsardzības divējādam lietojumam, Padomes pirmā lasījuma nostājā ir noteiktas īpašas papildu attiecināmības prasības, ko piemēros darbībām, kas saistītas ar tīkla pielāgošanu civilajam un aizsardzības divējādam lietojumam.

15. Atbilstīgās darbības Abi likumdevēji ir vienojušies, ka uz finansiālo atbalstu varēs pretendēt arī vairāki projekti, kas cita starpā attieksies uz III pielikumā uzskaitīto pārrobežu savienojumu un trūkstošo savienojumu izveidi, visaptverošā tīkla jūras un iekšzemes ūdensceļu ostām, kā arī uz aizjūras valstīm un teritorijām, lai uzlabotu perifēro un izolēto teritoriju savienotību.
16. Līdzfinansējuma likmes (transports & enerģētika) Abi likumdevēji ir vienojušies saglabāt principu, ka līdzfinansējuma likmes dažādu veidu darbībām tiek diferencētas, lai EISI varētu koncentrēties uz pašām svarīgākajām darbībām, īpaši pārrobežu projektiem. Ir palielinātas maksimālās līdzfinansējuma likmes vairākām darbībām, kur uzmanības centrā ir integrētas pārvaldes struktūras, piemēram, kopuzņēmumi, kā arī sinerģijas. Šīs darbības cita starpā attiecas uz jūras un iekšzemes ūdensceļu un dzelzceļa sadarbību, savukārt EISI turpinās koncentrēties uz pārrobežu pasākumiem. Turklāt konkrēta EISI summa tiks izmantota trūkstošo galveno pārrobežu dzelzceļa savienojumu pabeigšanai starp kohēzijas valstīm, lai atbalstītu vienotā tirgus darbību, un šai summai tiks piemēroti līdzfinansējuma noteikumi par pārvietošanu no Kohēzijas fonda uz EISI.
17. EISI budžets Padomes nostāja pirmajā lasījumā ietver budžeta summas, par kurām valstu un valdību vadītāji vienojās 2020. gada 17.–21. jūlija sanāsmē. Turklāt noteikumi ir saskaņoti arī ar attiecīgajiem Kopīgo noteikumu regulas noteikumiem, kuri attiecas uz summām, ko pārvieto no Kohēzijas fonda.
18. Noteikums par savstarpīgumu Abi likumdevēji ir vienojušies iekļaut noteikumu, ar kuru Savienībā iedibinātām juridiskajām personām tiek nodrošināta savstarpēja dalība līdzvērtīgās tādu trešo valstu programmās, kuras piedalās EISI programmā.

19. Ņemot vērā Padomes horizontālo pieeju visiem DFS dosjē, ir mainīti vairāki citi noteikumi. Konkrēti, ir veiktas izmaiņas 1. pantā par programmas izveidi uz laika posmu no 2021. līdz 2027. gadam un noteikumos par kumulatīvo un alternatīvo finansējumu. Turklāt, lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajās politikas jomās un lai īstenošanu varētu sākt no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākuma, tika noteikts, ka regulu piemēros ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.

Noteikumi enerģētikas jomā

20. Atjaunojamo energoresursu pārrobežu projekti Lai konkrētu finansējuma daļu veltītu klimata mērķu sasniegšanai, Padome palielināja summu, ko var piešķirt atjaunojamo energoresursu pārrobežu projektiem, un paredzēja, ka atlikušo šāda piešķirtā finansējuma daļu var pārvietot uz atjaunojamo energoresursu finansēšanas mehānismu, ja kavējas atjaunojamo energoresursu pārrobežu projektu faktiskā ieviešana tirgū.
21. Piešķiršanas kritēriji un darba programmas Padome arī prasīja nodrošināt, lai piešķiršanas kritēriju definēšanā tiktu ievērots princips "energoefektivitāte pirmajā vietā", un aicināja darba programmās īpašu uzsvāru likt uz darbībām, kuras ir paredzētas iekšējā enerģijas tirgus turpmākai integrācijai, energoizolācijas izbeigšanai un elektroenerģijas starpsavienojumu problemātisko posmu novēršanai.

Noteikumi digitālajā jomā

22. Darbību sinerģijas Ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā ir iecerēts maksimāli palielināt sinerģijas programmas atbalstīto darbību starpā, ņemot vērā sociālekonomiskos virzītājspēkus attiecīgajā apgabalā un digitālās infrastruktūras izvēršanai vajadzīgo finansējuma līmeni. Programma atbalsta modernāko savienotības sistēmu nodrošināšanu sociālekonomiskajiem virzītājspēkiem, un vienlaikus tās mērķis ir nodrošināt arī pilnīgu pārklājumu to (tai skaitā mājāsaimniecību) apkaimē, jo ir ekonomiski neizdevīgi teritorijā, kurā jau ir pārklājums, trūkumus novērst vēlāk.

23. Digitālā infrastruktūra Lai nodrošinātu, ka arī turpmāk EISI uzmanības centrā ir finansēšanas infrastruktūra, programmas darbības jomā netiks ietverti individuāli digitālie pakalpojumi un lietotnes, piemēram, sadalītās virsrāmātas tehnoloģijas vai mākslīgais intelekts, jo šiem jautājumiem var pievērsties, izmantojot citus finansēšanas instrumentus, piemēram, digitālo Eiropu.
24. Teritoriālā kohēzija Lai Savienībā palielinātu teritoriālo kohēziju, Padomes nostājā pirmajā lasījumā uzmanība ir veltīta tādas svarīgas infrastruktūras izveidei vai, kur tāda jau pastāv, redundances nodrošināšanai, kas savieno tālākos reģionus, salas, aizjūras zemes un teritorijas pa dalībvalstu teritoriālajiem ūdeņiem un ekskluzīvām ekonomikas zonām.
- Tāpat ar Padomes nostāju ir iecerēts Eiropas augstas veiktspējas datošanas resursus papildināt ar pienācīgiem savienojumiem, kur datplūsmas ātrums jau būtu mērāms terabitos.
25. Atbilstīgie subjekti Atbalsttiesīgo subjektu saraksts tagad ir paplašināts, lai tajā ietvertu kopuzņēmumus un juridiskas personas, kas ir iedibinātas ar EISI asociētās aizjūras zemēs un teritorijās. Turklāt ir iekļauts papildu noteikums, ar ko tiek nodrošināts, lai trešās valstīs iedibinātas juridiskas personas, kas ir asociētas ar programmu, vai Savienībā iedibinātas juridiskās personas, kuras tieši vai netieši kontrolē trešās valstis vai trešās valstīs iedibinātas juridiskās personas, pienācīgi pamatotu drošības apsvērumu dēļ nebūtu tiesīgas piedalīties nevienā darbībā vai atsevišķās darbībās.

IV. NOBEIGUMS

26. Padomes nostājā ir uzsvērts Komisijas priekšlikuma galvenais mērķis, un tā pilnībā atbilst kompromisam, kas ar Komisijas atbalstu ir panākts neoficiālajās Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās.

27. Tāpēc Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā līdzsvaroti atspoguļo sarunu iznākumu un ka tiklīdz šī regula tiks pieņemta, tā kļūs par nozīmīgu elementu procesā, kura mērķis ir izveidot, attīstīt, modernizēt un pabeigt Eiropas komunikāciju tīklus transporta, enerģētikas un digitālajā jomā.
-